

Sygn. akt IX U 218/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Łącka
Protokolant:	Joanna Metera

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2016 r. w Rybniku

sprawy z odwołania (...) Sp. z o.o.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanego D. B.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym i przypis składek

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 15 października 2015 r. Znak (...)

1. oddala odwołanie w zakresie dotyczącym D. B..

2. odstępuje od obciążania odwołującego się kosztami zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn.akt IX U 218/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15.10.2015r wydaną w stosunku do płatnika i ubezpieczonych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że dla płatnika składek (...) Sp. z o. o. w W. kwota przypisu składek za okres od 01/2012 do 03/2015 wynosi:

- na FUS – 208 148,91 zł

- na FUZ – 523,31 zł

- na FP – 10 468,64 zł

- na FGŚwP – 602,86 zł

a obowiązek wynika z braku zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego osób, z którymi zawarte zostały umowy cywilnoprawne nazwane przez płatnika umowami o dzieło gdyż umowy te spełniają kryteria umów o świadczenie usług i płatnik składek nie naliczył składek na ubezpieczenia społeczne od wypłacanych pracownikom środków finansowych nazwanych bonami z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

Decyzja powyższa obejmowała między innymi D. B..

W uzasadnieniu decyzji podniesiono, że przeprowadzono kontrolę u płatnika składek, w wyniku której ustalono, że w ramach umów nazwanych „umowami dzieło” ubezpieczeni wykonywali czynności związane z poszczególnymi etapami obróbki mechanicznej metali polegające na spawaniu, toczeniu, szlifowaniu, składaniu, montażu stropnic odzawałowych, bramownic, zsuwni, pakowaniu głowic, malowaniu hali, układaniu kostki brukowej.

Wszystkie czynności wynikające z zawartych spornych umów były wykonywane na terenie Spółki a specjalistyczny sprzęt niezbędny do wykonania prac był udostępniany przez płatnika składek.

Zatem powyższe umowy mają charakter umów o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu.

Nadto płatnik wszystkim pracownikom w grudniu 2014r wypłacił w równej wysokości środki finansowe w formie „bonów” z okazji Świąt Bożego Narodzenia finansowanych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych bez uwzględnienia kryterium socjalnego.

(...) Sp. z o. o. w W. odwołał się od tej decyzji i po sprecyzowaniu odwołania w piśmie z dnia 1.02.2016r, nie zakwestionował zaskarżonej decyzji w stosunku do ubezpieczonych, co do których przypis związany jest wyłącznie z naliczeniem składki od bonów wypłaconych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i nie kwestionował przypisu związanego z naliczeniem składek od bonów wypłaconych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych a także nie kwestionował prawidłowości rachunkowych wyliczeń przypisu składek.

Zakwestionował natomiast podleganie ubezpieczeniom społecznym osób, z którymi odwołująca współpracowała na podstawie umów o dzieło a które organ rentowy zakwalifikował jako umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu.

Odwołująca się Spółka wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania skarżąca podniosła, że realizacja spornych umów wymagała od wykonawcy wiedzy specjalistycznej i doświadczenia, kreatywności, umiejętności i myśli technicznej.

Miejsce wykonywania umów oraz udostępnienie sprzętu niezbędnego do przeprowadzenia prac nie stanowi konstytutywnego elementu umowy o dzieło czy też zlecenia.

Umowy sporne nie miały jednolitego charakteru i każda z nich winna być oceniana odrębnie a przed wydaniem zaskarżonej decyzji organ rentowy nie zgromadził wszystkich niezbędnych dowodów.

Wnioski zostały sformułowane ogólnikowo bez odniesienia się do stanu faktycznego i bez wskazania w zaskarżonej decyzji na jakich dowodach się oparła co potwierdza przekonanie odwołującej się, że zaskarżona decyzja została wydana wyłącznie z profiskalnych pobudek zaś sentencja decyzji ustalona została jeszcze przed wszczęciem postępowania.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniosł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Podtrzymał stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Podniósł, że umowy nazwane przez płatnika umowami o dzieło były zawierane na okres miesięczny bądź kilkumiesięczny na wykonywanie powtarzalnych czynności, która nawet gdy prowadzi do wymierzonego efektu nie mogą być rozumiane jako jednorazowy rezultat i kwalifikowane jako dzieło.

Nadto z zeznań złożonych przez płatnika do protokołu w trakcie kontroli wynika, iż umowy zlecenia i umowy o dzieło były zawierane na wykonanie podobnych prac.

Zainteresowany D. B. nie złożył żadnych oświadczeń w sprawie.

Zarządzeniem z dnia 9.12.2016r wyłączono do odrębnego rozpoznania sprawę z udziałem poszczególnych ubezpieczonych wymienionych w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

(...) Sp. z o. o. w W. zajmuje się produkcją konstrukcji metalowych i ich części, obróbką mechaniczną elementów metalowych, produkcją, remontem i konserwacją urządzeń i sprzętu na potrzeby górnictwa czy przemysłu samochodowego.

D. B. zawarł z płatnikiem składek 4 umowy o dzieło, na mocy których w okresie od 2.01.2012r do 31.05.2012r zobowiązał się wykonywać dzieła polegające na spawaniu zsuwni F., montażu bramownic, spawaniu naroży i składaniu naroży.

Zainteresowany, jak i inni pracownicy zatrudnieni na podstawie umów o dzieło prace, wykonywali w zakładach płatnika w N. oraz w W.. Otrzymywali od płatnika niezbędny do wykonywania prac sprzęt i narzędzia oraz środki ochrony a pracujący dłużej także odzież roboczą.

Przychodzili do pracy tak jak inni pracownicy płatnika na określone zmiany i w miesięcznej ewidencji czasu pracy odnotowywano ile godzin pracowali w danym dniu i jakie czynności wykonywali.

Na początku zmiany brygadzysta wskazywał osobom wykonującym umowy zlecenia jakie prace w danym dniu mają wykonać.

Udzielano im instrukcji, jak prace mają wykonać i kontrolowano sposób ich wykonywania na bieżąco a w razie zastrzeżeń pracownicy płatnika odpowiedzialni za jakość produkcji polecali poprawienie elementu.

W zakładzie płatnika znajdującym się w N. dokonywano produkcji różnego rodzaju konstrukcji metalowych oraz naprawiano różne elementy urządzeń i maszyn górniczych. Osoby wykonujące umowy o dzieło były dobierane w grupy i zajmowały się określoną konstrukcją lub urządzeniem i każdy z nich wykonywał pewne czynności najczęściej polegające na demontażu urządzeń, ich czyszczeniu, wymianie uszczelek, szlifowaniu, spawaniu, składaniu oraz montażu bramownic.

Wykonujący dzieło za swoją pracę otrzymywali wynagrodzenie następnego miesiąca przelewem na konto. Rachunek sporządzały za nich służby płatnika a oni go jedynie podpisywali.

Umowy o dzieło były zawierane przez płatnika w sytuacji zwiększonej liczby zamówień i intencją płatnika było neodrywanie własnych pracowników od „seryjnej produkcji”, a przy remontach urządzeń górniczych celem płatnika było powierzenie tych prac byłym górnikom, którzy znali te urządzenia bez konieczności przeszkolenia do wykonywania tych prac własnych pracowników (zezn. św. K. N. k. 80 akt spr).

Sąd uznał zeznania świadka za w pełni wiarygodne.

Organ rentowy w stosunku do każdego z zainteresowanych i płatnika składek wydał w 2015r decyzje stwierdzające, że podlegają oni obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako osoby wykonujące umowę zlecenia i ustalił podstawy wymiaru składek uznając, że umowy nazwane przez płatnika umowami o dzieło nie spełniają kryterium takich umów.

Decyzje te zostały doręczone płatnikowi dopiero w lutym 2016r. Żadna ze stron się od nich nie odwołała (k. 27-29 akt sprawy).

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie wskazanych przez odwołującego się świadków poza K. N. bo miały zawarte umowy o dzieło i wymieniono je w zaskarżonej decyzji jako zainteresowanych lub nie miały wiedzy o rodzaju pracy wykonywanej przez zainteresowanego.

W oparciu o powyższe, Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie,

Spór w niniejszej sprawie po sprecyzowaniu odwołania sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy zawarte przez płatnika umowy z zainteresowanymi są rzeczywiście umowami o „dzieło” czy też umowami o świadczenie usług, do których zgodnie z art. 750 kc stosuje się przepisy o zleceniu.

Przez umowę o dzieło zgodnie z treścią art. 627 kc, przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Dzieło może mieć charakter materialny lub niematerialny, musi być jednak indywidualnie i konkretnie oznaczone.

W przypadku umowy o dzieło istotne jest zawsze osiągnięcie umówionego rezultatu bez względu na rodzaj i intensywność świadczonej w tym celu pracy i staranności.

Szereg powtarzalnych czynności, zwłaszcza takich, które składają się na zorganizowany cykl produkcyjny, nawet gdy prowadzą do wymiernego efektu, nie mogą być rozumiane jako jednorazowy rezultat i kwalifikowane jako realizacja umowy o dzieło (wyrok SA w Gdańsku III AUa 964/14).

Tutejszy Sąd w całości ten pogląd podziela.

Zgadza się również ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4.02.2014r III AUa 333/13, który stwierdził, że w przypadku produkcji składającej się z poszczególnych etapów polegających na przygotowaniu, czyszczeniu, składaniu, spawaniu elementów przeznaczonych do wykonania dzieła nie jest jego wykonaniem, jeżeli te etapy są wykonywane przez różne osoby i nie prowadzą do powstania zindywidualizowanego zakończonego przedmiotu zaś wykonanie określonej ilości sztuk pewnych elementów nie jest takim dziełem skoro dopiero te elementy służą powstaniu dzieła, urządzenia lub maszyny.

Zainteresowany w tej sprawie wykonywał proste prace przy spawaniu zsuwni, naroży i ich składaniu, szlifowaniu, cięciu, gwintowaniu tj. elementów urządzeń górniczych. Wykonywał powtarzalne czynności na jednym z etapów składających się na produkcję bramownic czy remont urządzeń górniczych.

Istotne znaczenie dla oceny charakteru spornych umów ma również fakt, że zainteresowani musieli powierzone im prace wykonywać zgodnie z zaleceniami płatnika, który także kontrolował sposób wykonywania przez nich prac w trakcie ich wykonywania.

Korzystali przy tym ze sprzętu i narzędzi, środków ochrony indywidualnej płatnika.

Z uwagi na cykl produkcyjny płatnika powierzone czynności zainteresowani musieli wykonywać w godzinach pracy zakładów płatnika na poszczególnych zmianach. W danym dniu, zależnie od wymogów produkcji, pracownicy płatnika wskazywali im jakie czynności i ile elementów ma być wykonanych.

Wbrew twierdzeniom płatnika powierzone w ramach umów o dzieło czynności nie wymagały posiadania przez osoby je wykonujące szczególnych umiejętności czy kwalifikacji a jedynie starannego działania zgodnie z ustaloną u płatnika technologią tego etapu cyklu produkcyjnego.

Zatem wykonywanie przez zainteresowanych tych samych powtarzalnych czynności na pewnym etapie cyklu produkcyjnego nawet jeżeli w umowach wskazano ilość i rodzaj elementów urządzeń, których poszczególne umowy dotyczyły, należało zakwalifikować jako umowy o świadczenie usług z art. 750 kc, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

W konsekwencji należało przyjąć, że na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 3 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r, poz. 121) osoby wykonujące takie umowy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu a przychody z tego tytułu przez nich osiągnane od (...) Sp. z o. o. stanowią podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia.

Następstwem zaś ustalenia podlegania ubezpieczeniom społecznym przez zainteresowanych za okresy wykonywania spornych umów jest wyliczenie i przypis składek na FUS, FUZ, FP i FGP zgodnie z art. 38 ust. 1 i art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20.04.2004r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015r, poz. 149) i art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13.07.2006r o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2014r, poz. 272).

Organ rentowy dokonał wyliczenia przypisu składek po przeprowadzeniu kontroli u płatnika w oparciu o przedstawioną przez niego dokumentacją płacową i dotyczącą wysokości opłaconych składek. Prawdopodobności dokonanych wyliczeń przypisu składek odwołujący się nie kwestionował.

Dlatego też Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie jak w pkt 1 wyroku.

Na mocy art. 102 kpc, Sąd odstąpił od obciążania odwołującego się kosztami zastępstwa procesowego gdyż płatnika obciążono już kosztami zastępstwa procesowego w innych podobnych wyłączonych do odrębnego rozpoznania sprawach zwłaszcza, że w ocenie Sądu organ rentowy w pierwszej mierze powinien był wydać decyzje o podleganiu ubezpieczeniom społecznym osób wykonujących sporne umowy i doręczyć je płatnikowi a uczynił to dopiero po wniesieniu odwołania w tej sprawie.

Sędzia: